

नक्तञातं (नक्तम् + जात) adj. bei Nacht entstanden: घोषधि AV. 1, 23, 1.
नक्तन् = नक्त Nacht: वयो ये भूवी पतयन्ति नक्तभिः RV. 7, 104, 18.
नक्तदिन (नक्तम् + दिन) n. sg. Nacht und Tag: तौ पृथग्वरदाकूले शि-
ष्टामुत्तरदत्तिणे । नक्तदिने (so ist zu lesen) विभज्येभौ शीतोक्षकिरणाविव ॥
MĀLAV. 88. तुल्यनक्तदिने काले विषुवद्विषुवं च तत् H. 146. नक्तदिनम्
adv. bei Nacht und bei Tage KATHAS. 11, 3. PĀNĀT. 32, 25. An beiden
Stellen getrennt gedruckt.

नक्तदिवं (नक्तम् + दिव) P. 5, 4, 77. °वम् adv. bei Nacht und bei
Tage Sch.

नक्तम् adv. bei Nacht s. u. 1. नक्त.

नक्तमाल m. N. eines Baumes, Pongamia glabra Vent. AK. 2, 4, 2, 28.
H. 1140. R. 3, 79, 37. 6, 15, 3. 108, 20. Suçr. 1, 32, 16. 137, 14. 138, 4. 2,
119, 2. RAGH. 5, 42. VARĀH. BRH. S. 33, 103. 34, 11. °क Suçr. 2, 36, 18.

नक्तमुखा f. Abend H. 1533 falsche Lesart für नक्तमुषा. Nach ÇKDr.
kennt auch HALĀJ. jene Form.

नक्तप्रभव (नक्तम् + प्र°) adj. bei Nacht entstehend VARĀH. BRH. S.
21, 8. नक्तप्र° v. 1.

नक्तपौ adv. bei Nacht: रुशदृशे दृशे नक्त्या चित् RV. 4, 11, 1. — Vgl.
1. नक्त, नक्तन्, नक्ति.

नक्तान्ध (1. नक्त + अन्ध) adj. nachtblind Suçr. 1, 223, 11.

नक्तान्ध्य (1. नक्त + आन्ध्य) n. Nachtblindheit Suçr. 2, 86, 2. 340, 11.

नक्ति f. = नक्त Nacht: अग्निं त्वा नक्तोरुषसौ ववाशिरे RV. 2, 2, 2.

नक्र 1) m. Krokodil AK. 1, 2, 2, 21. TRIK. 1, 2, 23. H. 1349. an. 2, 434.
MED. r. 33. 34. HĀR. 76. M. 1, 44. MBH. 3, 16241. R. 2, 113, 22. 3, 17, 24.
Suçr. 2, 135, 17. VARĀH. BRH. S. 27, c, 14. 32, 9. RAGH. 7, 27. मातङ्ग° 13,
11. द्वोपनिभ KATHAS. 26, 8. नक्रः स्वस्थानमासाद्य गजेन्द्रमपि कर्षति ।
स एव प्रच्युतः स्थानाच्छुन्यापि परिभूयते ॥ PĀNĀT. III, 43. BHĀG. P. 2, 7,
16. 24. 4, 22, 40. Am Ende eines adj. comp. f. आ MBH. 4, 1970. RAGH. 16, 55.
Vgl. नाक्र. — 2) m. das Zodiakalbild Scorpion Ind. St. 2, 260. — 3) Nase,
n. H. 381. H. an. MED. f. आ ÇABDAR. im ÇKDr. Nach WISE 233 ist
नक्र = नासाञ्चर, आकृञ्चर eine Krankheit der Schneider'schen Haut,
verbunden mit katarrhalischen Beschwerden, Kopf- und Gliederschmerz.
— 4) n. = अग्रदारु H. an. MED. the upper timber of a door frame
WILS. — 5) f. आ ein Zug von Bienen oder Wespen ÇABDĀRTHAK. bei
WILS. — Zerfällt nach P. 6, 3, 75 in न + क्र.

नक्रराज (नक्र + राज) m. Haifisch oder ein anderes grosses Seeraub-
thier HĀR. 77. Nach ÇABDAR. bei WILS. auch °राज्.

नक्रकारक (नक्र + कृ°) m. dass. TRIK. 1, 2, 22.

नक्तं, नैतति (गतिकर्मन् NAIKH. 2, 14. DHĀTUP. 17, 10. व्याप्तिकर्मन् NAIKH.
2, 18) und नैतते herbei —, hinzukommen zu, sich einfinden bei, errei-
chen, erlangen: रेणुनैतत् व्याम् RV. 1, 33, 14. 66, 9 (5). इमा उ त्वा नैतते
गिरः 6, 45, 28. अर्चतो न काष्ठा नैतमाणाः 7, 93, 3. 9, 93, 1. पुंशं नैतसे
VS. 27, 13. नैतत् इन्द्रं शरदः सुपुतः RV. 7, 37, 7. अस्तं नैतते यस्मिं चा-
कन् 10, 93, 4. AV. 10, 1, 14. 18, 2, 29. नैतति रुद्रा अर्चसा नमस्विनम् RV.
1, 166, 2. वर्षिष्ठेभिर्भानुभिर्नैतति व्याम् 10, 3, 5. मन्मं श्रुतं नैततः 6, 49, 3.
7, 39, 6. त्तो वा धर्मो नैततु AV. 7, 73, 5. Vgl. auch इनत्; die Form
आनत् u. s. w. s. u. नष्.

— अचक्र losgehen auf: गातुमिषे नैतते तुष्टमचक्रं RV. 6, 22, 5.

— अग्निं sich nahen zu, herbeikommen zu, anlangen bei (acc.): अग्नि-
नैतति अग्निं ये तमानुषुः RV. 2, 24, 6. 20, 2. 5, 15, 2. न ये हिंसति धीतयो
न वाणीरिन्द्रं नैततीदृग्निं वर्धयन्तीः 6, 34, 3. प्र पर्वता अन्वत् प्र गावः प्र
ब्रह्मणो अग्निनैतत् इन्द्रम् 8, 85, 5. दत्तिणा यज्ञमग्निनैतमाणाः 10, 17, 9.
शुक्रैर्धर्मिभिर्भानुभिर्नैतति ताम् 1, 93, 10. AV. 12, 3, 8.

— अयं Jmd (gen.) einholen (?) : युवमत्यस्याव नैतयो यद्विपत्तमनो नर्यस्य
प्रयस्योः RV. 1, 180, 2.

— परि hinreichen über, einnehmen: उरु वा रथः परि नैतति व्याम्
RV. 4, 43, 5.

— प्र herbeikommen: प्र ब्रह्मणो अङ्गिरसो नैतत् RV. 7, 42, 1.

— अग्निं प्र bemeistern: प्र यो नैतते अग्निं त्वा क्रिष्वम् VĀLAKH. 3, 8.

नैतत्र Uṅādis. 3, 105. n. 1) Gestirn überh. (auch von der Sonne ge-
braucht) AK. 1, 1, 2, 22. H. 107. द्विता नैतत्रं (coll.) प्रप्रथञ्च भूमं RV. 7,
86, 1. उडुमियाः सृजेत् सूर्यः सचा उच्यन्तत्रमर्चिवत् 81, 2. नैतत्रं प्रेतम-
मिनच्चरिषु 10, 88, 13. 111, 7. 156, 4. Sterne 1, 30, 2. 3, 51, 19. अग्निं नैत-
त्रभिः पितरा व्यामपिंशन् 10, 68, 11. नैतत्राणामिषामुपस्थे सोमं आहितः
85, 2. AV. 6, 128, 1. 3. 7, 13, 1. 9, 7, 15. 15, 6, 2. AIT. BR. 4, 25. VS. 14, 19.
18, 18. 22, 28. ĀÇV. GRHJ. 4, 4. LĀTJ. 3, 8, 10. नैतत्राणि प्रकृस्तथा M. 1,
24. विशाया निशि पन्थानं नैतत्रगणसूचितम् Hip. 1, 3. N. 5, 6. चन्द्रादित्यौ
प्रकृन्तत्रतारः MBH. 13, 7386. 1, 7677. Diese fünf bilden bei den Ġaina
die Gruppe der Ġjotishka H. 92. पुण्ये तिथौ मुहूर्ते वा नैतत्रे वा गुणा-
न्विते M. 2, 30. नैतत्रैश्च ज्ञेयवति 3, 162. Suçr. 1, 17, 8. 114, 4. 103, 2. यौः
सचन्द्रार्कनैतत्रा MBH. 13, 7070. 3, 12549. 16038. °शिरसि HARIV. 12239.
Ein Mal masc.: दृक्को नैतत्र उत विश्वेदेवो भूमिमाताम्यो धामिनयोः
RV. 6, 67, 6. एक° aus einem Stern bestehend ÇAT. BR. 13, 8, 1, 3. KIRJ.
ÇA. 24, 3, 3. ĀÇV. GRHJ. 4, 5. — 2) im Bes. die Mondstationen; in der
älteren Zeit (aber auch noch im HARIV.) 27, später 28 an der Zahl.
Dieselben werden in der Folge auch als Gemahlinnen des Mondes, als
Töchter Daksha's, aufgefasst. AV. 19, 8, 1. VS. 18, 40. TS. 2, 3, 5, 1. 3, 4,
2, 1. TBR. 1, 5, 1, 1. 2, 5. 2, 7, 18, 13. ÇAT. BR. 6, 5, 4, 8. 9, 4, 2, 9. 10, 5, 4,
17. P. 1, 2, 60. MBH. 13, 3256. fgg. 4255. fgg. शिष्टाः (कन्याः) सोमाय
राज्ञे ऽथ नैतत्राख्या दैवा प्रभुः (दत्तः) HARIV. 104. 1332. 11522. 11524.
कृत्तिकादीनि नैतत्राणीन्देः पत्यस्तु BHĀG. P. 6, 6, 23. Die Namen der-
selben s. Ind. St. 1, 89. fgg. Vgl. WARREN, KĀLAS. 372. WEBER, Die ve-
dischen Nachrichten von den Nakshatra. — 3) Perle RĀĠAN. im ÇKDr.
— Was die Etymologie betrifft, so lässt sich gegen die von AUFRECHT
in Z. f. vgl. Spr. 8, 71 vorgebrachte (नैत + त्र) einwenden, dass Wäch-
ter der Nacht nicht auf die Sonne passt, welche in den ältesten Texten
vorzugsweise नैतत्र genannt wird. Die Gleichsetzung von नैत mit नक्त
erregt gleichfalls Bedenken. Eher liesse sich noch an eine Zurückfuh-
rung a. f. नत् (vgl. NIR. 3, 20. TBR. 1, 5, 2, 5.) denken, dann wären die
Gestirne die am Himmel Herauskommenen. Die spielende Zerlegung
in न + तत्र findet sich NIR. 3, 20. ÇAT. BR. 2, 1, 2, 18. 19. P. 6, 3, 75. —
Vgl. देव°, यम°.

नैतत्रकल्प (न° + क°, m. Titel eines zum AV. gehörigen Pariçishṭa
über die Mondstationen Verz. d. B. H. No. 364. 366. Ind. St. 3, 279.
VĀJU-P. in Verz. d. Oxf. H. 35, b. 38.

नैतत्रकालविस्तार (न° - का + वि°) m. weisser Jāvanāla (s. d.) RĀ-